

PETER ROBINSON

ZWANENZANG

LITERAIRE THRILLER

DCI BANKS

Over het boek

Op een avond in mei worden Alison Rothwell en haar moeder vastgebonden door twee gemaskerde mannen en wordt Keith Rothwell in zijn garage door zijn hoofd geschoten. Maar waarom? Dat is de vraag die inspecteur Banks moet beantwoorden als hij zijn onderzoek start naar de moord. Ogenscheinlijk lijken de Rothwells een gelukkige familie. Maar hoe meer Banks graaft in hun verleden, hoe meer vragen er worden opgeroepen.

Wanneer opeens Banks' oude partner Richard 'Dirty Dick' Burgess, die inmiddels werkt voor Scotland Yard, zich meldt met nieuwe inzichten, neemt de zaak een onverwachte wending. Het hele onderzoek staat op losse schroeven en niets is meer wat het lijkt. Banks moet alles op alles zetten om de moordenaars een stap voor te blijven. En als blijkt dat ze het ook op hem voorzien hebben, wordt de situatie pas echt netelig...

De pers over Peter Robinson

'De beste nieuwe serie die er is.' – STEPHEN KING

'Een superieure nieuwe serie.' – THE NEW YORK TIMES BOOK REVIEW

'Boeit vanaf het begin en laat je eigenlijk niet meer los.' – CRIMEZONE.NL

'Banks rookt en drinkt, is eigenzinnig en deugt als mens. Spanning, mooie dialogen, prachtige personages en humor, Robinson heeft het allemaal.'

– ALGEMEEN DAGBLAD

'Smaakt naar heel veel meer.' – TROUW

Over de auteur

Peter Robinson werd geboren in Yorkshire, Engeland. Na zijn studie Engels aan de universiteit van Leeds verhuisde hij naar Canada, waar hij nog steeds woont. Met zijn boeken won hij tweemaal de Arthur Ellis Award, de Macavity Award, de Grand Prix de Littérature Policière en de Martin Beck Award.

Van dezelfde auteur

Stille blik
Nachtlicht
Tegenstroom
Zondeval
Schijnbeeld
Woensdagkind
Verdronken verleden
Kil als het graf
Nasleep
Onvoltooide zomer
Vuurspel
Drijfzand
Hartzeer
Duivelsgebroed
Overmacht
Lijdensweg
Uitschot

De spanningsnieuwsbrief

Wilt u op de hoogte blijven van alle nieuwe spannende boeken van A.W. Bruna Uitgevers, dé thrilleruitgever van Nederland?

Geeft u zich dan op voor onze spanningsnieuwsbrief via onze website www.awbruna.nl

Colofon

Oorspronkelijke titel

Dry Bones that Dream

© Peter Robinson 1995

Published by arrangement with Lennart Sane Agency AB.

Vertaling

Valérie Janssen

Omslagbeeld

© Paul Knight / Trevillion Images

Omslagontwerp

Wil Immink Design

© 2012 A.W. Bruna Uitgevers, Utrecht

ISBN paperback 978 94 005 0119 5

ISBN e-book 978 90 449 6680 0

NUR 305

ZWANENZANG

Peter Robinson

A.W. Bruna Uitgevers, Utrecht

1

Om dertien minuten voor drie in de ochtend tilde de agent in uniform het lint op en gebaarde dat inspecteur Banks door de poort naar binnen kon rijden.

Tijdens de rit over het hobbelige erf dansten Banks' koplampen over het tafereel tot hij de auto stilzette. Links van hem stond een groot, plomp huis met dikke kalkstenen muren en een bemost dak van flagstones. Achter de ramen op zowel de eerste verdieping als de begane grond brandde licht. Rechts van hem schermde een hoge stenen muur een groep bomen af die verspreid over de helling van het dal naar boven groeiden tot ze door het donker werden opgeslokt. Recht voor hem stond de schuur.

Een aantal agenten stond op een kluitje bij de openstaande deuren waarachter zich een bal van licht bewoog. Ze hadden wel iets weg van een groep acteurs in een sciencefictionfilm uit de jaren vijftig die verwonderd naar een ruimteschip of buitenaards wezen stond te staren.

Toen Banks bij hen aankwam, weken ze zwijgend uiteen om hem door te laten. Bij het naar binnen gaan zag hij een jonge agent tegen de buitenmuur leunen en braaksel op zijn maatje 47 sproeien. Het tafereel binnen deed denken aan een filmdecor.

Peter Darby, de politiefotograaf, was al druk in de weer met het maken van video-opnames en de lichtbron zat boven op zijn camera bevestigd. De lichtstraal gleed over de wanden en creëerde een spookachtig spel van schaduwen en onverwachte, duizeligmakende lichtvlekken. Het enige wat er nog aan ontbrak, dacht Banks, was iemand die 'Actie!' schreeuwde, waarna het gebouw zich plotseling zou vullen met geluid en beweging.

Maar hoe hard er ook geschreeuwd zou worden, het zou geen nieuw leven blazen in de groteske gedaante op de vloer waar de jonge politiearts, dokter Burns, met een zwart opschriftboekje in de hand en een grauwwit gezicht op zijn hurken naast zat.

In eerste instantie deed de houding van het lichaam Banks denken aan een

parodie op een moslimgebed: een knielende man, vanaf zijn middel naar voren gebogen met zijn armen uitgestrekt voor zich, zijn billen in de lucht en zijn voorhoofd tegen de grond gedrukt, misschien wel met zijn gezicht naar Mekka toe. Zijn vuisten lagen gebald in het stof en toen Darby's licht erop viel, ving Banks de glinstering op van een gouden manchetknoop met de initialen 'KAR'.

Er was echter geen voorhoofd om tegen de grond te drukken. Boven het antracietgrijze colbert stak de met bloed doorweekte kraag van het overhemd van de man een paar centimeter uit. Daarna volgde slechts nog een donkere, gestolde massa bot en weefsel die zich als een olievlek in het stof had verspreid: zo te zien een door een gewerschot veroorzaakte verwonding. Klonten bloed, bot en hersens kleefden in abstracte, expressionistische patronen aan de witgekalkte muren. Darby's rondzwervende lichtstraal viel op iets naast een verroeste schoffel wat wel wat weg had van een deel van de schedel met een uitstekende pluk lichtgekleurd haar eraan.

Banks voelde gal in zijn keel opwellen. Hij kon de kruitdamp nog steeds ruiken, een geur die hem deed denken aan de 's avonds ontstoken vreugdevuren uit zijn jeugd, vermengd met de stank van urine, uitwerpselen en de ranzige geur van rauw vlees die bij een onverwachte, gewelddadige dood hoorde.

'Hoe laat is de melding binnengekomen?' vroeg hij aan de geüniformeerde agent naast hem.

'Acht over halftwee, inspecteur. Agent Carstairs uit Relton was als eerste ter plaatse. Hij staat nog steeds buiten over te geven.'

Banks knikte. 'Is al bekend wie het slachtoffer is?'

'Hoofdagent Gay heeft zijn portemonnee gecontroleerd. Hij heet Keith Rothwell. Zo heet de man die hier woont ook.' Hij wees naar het huis. 'Dat is Arkbeck Farm.'

'Een boer dus?'

'Nee, inspecteur. Een accountant. Een of ander soort zakenman in elk geval.' Een van de agenten had de lichtknop gevonden en knipte het kale peertje aan dat een gedempte achtergrond vormde voor het veel fellere schijnsel van Darby's videocamera. De meeste politiekorpsen maakten geen gebruik van video-opnamen, omdat het moeilijk was om goede kwaliteit te krijgen, maar Peter Darby was gek op technische snufjes en experimenteerde voortdurend.

Banks richtte zijn aandacht weer op de aanblik voor hem. Het gebouw was zo te zien ooit een grote stenen schuur met dubbele, openslaande deuren en een hooizolder geweest; karakteristiek voor Yorkshire en in die omstreken aangeduid als winterstal. Oorspronkelijk was het waarschijnlijk van novem-

ber tot mei gebruikt om de koeien in te zetten en voer op te slaan, maar Rothwell had het laten ombouwen tot een garage.

Rechts van Banks nam een zilvergrijze, ietwat scheef geparkeerde BMW ongeveer de helft van de ruimte in beslag. Op een aantal metalen planken aan de muur achter de auto stonden allerlei soorten gereedschap en vloeistoffen die met de verzorging van een auto konden worden geassocieerd: antivries, wax, vettige doeken, schroevendraaiers, moersleutels. In de andere helft van de garage had Rothwell de landelijke aanblik behouden. Hij had zelfs oude boerenwerktuigen aan de witgekalkte muur gehangen: onder andere een riek, een hooizaag, een draineerspade en een stalschop, allemaal sfeervol verroest.

Banks bleef even roerloos staan en probeerde in gedachten voor zich te zien wat er gebeurd kon zijn. Het slachtoffer had overduidelijk op zijn knieën gezeten, misschien wel om te bidden of te smeken om zijn leven te sparen. Niets duidde erop dat hij zelfs maar had geprobeerd te ontsnappen. Waarom had hij zich zo gemakkelijk overgegeven? Hij had waarschijnlijk weinig keus gehad, bedacht Banks. Je gaat meestal niet in discussie met iemand die een geweer op je gericht houdt. Aan de andere kant... zou iemand echt zomaar neerknielen, zich schrap zetten en wachten tot de scherprechter de trekker overhaalt?

Banks draaide zich om en liep de schuur uit. Buiten kwam hij brigadier Philip Richmond en hoofdagent Susan Gay tegen die net om het gebouw heen kwamen gelopen.

‘Voor zover ik kan zien is daar niets te vinden, inspecteur,’ meldde Richmond, die een grote zaklamp in zijn hand had. Naast hem zag Susan er bleek uit in de gloed die door de schuurdeur naar buiten scheen.

‘Gaat het wel?’ vroeg Banks aan haar.

‘Nu wel weer, inspecteur. Ik heb zo-even overgegeven.’

Richmond zag er precies hetzelfde uit als anders. Zijn koelbloedigheid was legendarisch binnen het korps, zo erg zelfs dat Banks zich soms afvroeg of hij eigenlijk wel gevoelens had of juist steeds meer ging lijken op de computers waarmee hij vrijwel al zijn tijd doorbracht.

‘Kan iemand me al vertellen wat er is gebeurd?’ vroeg Banks.

‘Agent Carstairs heeft direct nadat hij hier aankwam kort met de vrouw van het slachtoffer gesproken,’ zei Susan. ‘Het enige wat zij hem kon vertellen was dat twee mannen hen stonden op te wachten toen ze thuiskwamen en dat ze haar man mee naar buiten hebben genomen en hem hebben doodgeschoten.’ Ze haalde haar schouders op. ‘Toen werd ze hysterisch. Ik geloof dat ze inmiddels een kalmerend middel heeft gekregen. Ik heb zijn portemonnee uit zijn zak gevist,’ ging ze verder en ze hield een plastic zakje omhoog. ‘Daarin staat zijn naam...’

‘Ja, die weet ik al,’ zei Banks. ‘Is er al iemand aangewezen voor de opslag en registratie van het bewijsmateriaal?’

‘Nee, inspecteur,’ antwoordde Susan, en zowel Phil Richmond als zij keek weg. Het beheren van het bewijsmateriaal was een van de minst populaire taken bij elk politieonderzoek. Het hield in dat je verantwoordelijk was voor alles wat mogelijk als bewijsmateriaal zou kunnen dienen en een gedetailleerd overzicht moest bijhouden van waar het was geweest. De opdracht ging meestal naar iemand die op dat moment uit de gratie was.

‘Zet agent Farnley er dan maar op,’ zei Banks. De jonge Farnley had weliswaar nog niemand beledigd en geen zaak verknoeid, maar bezat ook totaal geen fantasie en had op het bureau de reputatie een oersaai golffanaat te zijn.

Richmond en Susan waren zichtbaar opgelucht en slenterden naar de mannen van de technische recherche die net in een grote bestelbus het erf waren opgereden. Ze klommen een voor een uit de bus, gekleed in hun witte overall. Ze zagen eruit als een ploeg wetenschappers in dienst van de overheid die erop uit was gestuurd om de landingsplek van buitenaardse wezens te onderzoeken. Als ze niet oppasten, dacht Banks, zwierf er straks nog een reusachtige spin of gigantische klont slijm door de dalen van Yorkshire die iedereen die hij tegenkwam oppeuzelde.

Het was een kille, windstille avond en de lucht was klam, vermengd met de geur van mest. Ondanks de schokkende beelden in de garage had Banks nog steeds het gevoel dat hij half sliep. Misschien droomde hij wel. Nee. Hij dacht aan Sandra die lekker warm in hun bed lag en slaakte een diepe zucht. De aankomst van hoofdinspecteur Gristhorpe om een uur of halfvier schudde hem wakker uit zijn gemijmer. Gristhorpe kwam trekkend met zijn been vanaf zijn auto naar hem toe lopen. Hij droeg een oude duffelse jas over zijn overhemd en had overduidelijk niet de moeite genomen zich te scheren of zijn verwarde grijze hardos te kammen.

‘Allemachtig, Alan,’ zei hij bij wijze van begroeting, ‘je lijkt Columbo wel.’ De pot die de ketel verwijt dat hij zwart ziet, dacht Banks. Toch had de hoofdinspecteur wel gelijk. Hij had een oude regenjas over zijn overhemd en broek aangetrokken, omdat hij wist dat het die nacht kil zou zijn.

Nadat Banks hem had verteld wat hij tot dusver aan de weet was gekomen, nam Gristhorpe even een kijkje in de schuur. Hij sprak ook kort met Carstairs, de agent die als eerste ter plaatse was geweest, en voegde zich daarna met een iets blekere tint op zijn pokdalige gezicht weer bij Banks. ‘Laten we dan nu maar naar binnen gaan, Alan,’ stelde hij voor. ‘Ik heb begrepen dat agent Weaver thee aan het zetten is. Hij zou ons iets meer achtergrondinformatie moeten kunnen geven.’

Ze liepen over de aangestampte aarde van het erf naar het huis. Boven hen straalden de sterren koud en fel als schilfers ijs tegen een achtergrond van zwart fluweel.

In het boerenhuis was het knus en warm, een welkome afwisseling van de koude nacht en het gruwelijke tafereel in de schuur. Het was verbouwd naar het beeld dat yuppen van een rustieke boerderij hebben en had een ruime splitlevelwoonkamer in allerlei natuurlijke bruine en groene tinten met blootgelegde balken en ruwe stenen muren. In de stenen open haard gloeiden de restanten van een houtvuurtje en daarnaast stond een stel haardijzers met een bijpassend rek met een pook en een tang.

Voor het vuur zag Banks twee stoelen met een rechte rug die tegenover elkaar hadden gestaan. Een ervan was omgevallen of omgeduwd. Naast beide stoelen lagen opgerolde stukken touw. De zitting van een van de stoelen zag er nat uit.

Banks en Gristhorpe liepen door naar de ultramoderne keuken, die eruitzag alsof hij regelrecht uit een kleurenbijlage van de krant kwam en waar agent Weaver net kokend water in een grote rode theepot schonk.

‘Bijna klaar,’ merkte hij op toen hij de CID-agenten in het oog kreeg. ‘Ik zal hem nog even een paar minuten laten trekken.’

De keukenmuren waren bedekt met knalrode en witte tegels met een dessin erop, en elke centimeter van de ruimte was benut voor een inbouwmagne-tron, -fornuis, -koelkast, -vaatwasser, keukenkastjes en dergelijke. In het midden stond ook nog een kookeiland, compleet met hoge, grenenhouten krukken. Banks en Gristhorpe gingen zitten.

‘Hoe gaat het met zijn vrouw?’ vroeg Gristhorpe.

‘Het gaat om zijn vrouw en dochter, hoofdinspecteur,’ zei Weaver. ‘De dokter is al bij hen geweest. Ze zijn geen van beiden gewond, maar hebben wel allebei een enorme schok gehad. Niet echt verbazingwekkend wanneer je bedenkt dat ze het lichaam hebben gevonden. Ze zijn boven en agente Smithies is bij hen. Kennelijk is er ook nog een zoon, maar die zit ergens in Amerika.’

‘Wie was die Rothwell eigenlijk?’ vroeg Banks. ‘Hij moet er aardig warmpjes bij hebben gezeten. Ontbreken er dingen?’

‘Dat weten we nog niet, inspecteur,’ zei Weaver. Hij keek om zich heen door de lichte keuken. ‘Maar ik snap wel wat u bedoelt. Ik geloof dat hij een of ander financieel genie was. Zulke nieuwerwetse keukens zijn zeker niet goedkoop, dat kan ik u wel vertellen. Mijn vrouw maakt er een gewoonte van om de bijlage van de *Mail on Sunday* opengeslagen bij een of ander designontwerp te laten liggen. Dat is haar manier om me een hint te geven, denk ik, en het is ongeveer net zo subtiel als een knal op mijn hoofd met een hamer.

Ik krijg altijd koude rillingen van de prijs. Ik zeg steeds weer tegen haar dat er niets mis is met de keuken die we hebben, maar zij...'

Weaver schonk al pratend thee in de rij kopjes en mokken die hij had klaargezet. Na het tweede kopje hield hij daar echter mee op en staaarde hij naar de deur. Banks en Gristhorpe volgden zijn blik en zagen in de deuropening een tenger, jong meisje staan. Ze wreef in haar ogen en rekte zich uit.

'Hallo,' zei ze. 'Zijn jullie van het onderzoeksteam? Ik wil graag met jullie praten. Ik ben Alison Rothwell en iemand heeft zojuist mijn vader vermoord.'

Ze was waarschijnlijk een jaar of vijftien, vermoedde Banks, en deed geen enkele moeite om er ouder uit te zien, zoals veel andere tieners wel deden. Ze had een breed, grijs sweatshirt aan met het logo van een American-footballteam erop en een blauwe trainingsbroek met aan weerszijden een verticale witte bies. Afgezien van de donkere wallen onder haar lichtblauwe ogen was haar huid bleek. Haar doffe blonde haar was in het midden gescheiden en hing in ongekamde plukken over haar schouders. De mond met de bleke, dunne lippen was te klein voor haar ovale gezicht.

'Zou ik misschien wat thee mogen?' vroeg ze. Banks hoorde dat ze een beetje sliste.

Agent Weaver draaide zich vragend om. 'Toe maar, jongen,' zei Gristhorpe tegen hem. 'Geef dat kind wat thee.' Toen keek hij naar Alison Rothwell. 'Weet je zeker dat je niet liever boven bij je moeder wilt zijn, meisje?'

Alison schudde haar hoofd. 'Mama redt zich wel. Ze ligt te slapen en er is een politieagente bij haar. Ik kan niet slapen. Het blijft maar door mijn hoofd malen... Wat er is gebeurd, bedoel ik. Ik wil het u graag nu vertellen. Kan dat?'

'Natuurlijk.' Gristhorpe verzocht agent Weaver om erbij te blijven en aantekeningen te maken. Hij stelde Banks en zichzelf voor, en schoof een kruk voor haar bij. Alison keek hen met een trieste, verlegen glimlach aan en ging zitten, terwijl ze de mok thee met twee handen tegen haar borst gedrukt hield alsof ze behoefte had aan warmte. Gristhorpe gaf onopvallend aan dat Banks het gesprek moest voeren.

'Weet je echt zeker dat je dit aankunt?' was Banks' eerste vraag.

Alison knikte. 'Ik geloof het wel.'

'Zou je ons in dat geval willen vertellen wat er is gebeurd?'

Alison haalde diep adem. Haar ogen concentreerden zich op iets wat buiten Banks' blikveld lag.

'Het was net donker geworden,' stak ze van wal. 'Een uur of tien, kwart over tien, zoiets. Ik zat te lezen. Ik dacht dat ik op het erf een geluid hoorde.'

‘Wat voor geluid?’ vroeg Banks.

‘Dat... dat weet ik niet. Alsof er iemand was. Een dreun, alsof iemand tegen iets was opgelopen of er iets op de grond was gevallen.’

‘Ga verder.’

Alison drukte de mok nog wat steviger tegen zich aan. ‘In het begin schonk ik er niet echt aandacht aan. Ik las verder, maar een minuut of tien later hoorde ik weer iets, een soort schrapend geluid.’

‘Wat heb je toen gedaan?’ vroeg Banks.

‘Ik heb het licht op het erf aangedaan en door het raam naar buiten gekeken, maar ik zag niets.’

‘Was de televisie aan of stond er misschien muziek op?’

‘Nee. Daarom kon ik de geluiden van buiten ook zo duidelijk horen. Het is hier meestal heel stil en rustig. Het enige wat je ’s avonds hoort, is de wind die door de bomen waait en soms het gemekker van een verdwaald schaap of een wulp op de heide.’

‘Was je niet bang zo helemaal in je eentje?’

‘Nee. Ik vind het juist fijn. Toen ik dat lawaai hoorde, dacht ik ook gewoon dat het waarschijnlijk een zwerfhond of een schaap of zoiets was.’

‘Waar waren je ouders op dat moment?’

‘Ze waren weg. Het is hun trouwdag. Ze zijn eenentwintig jaar getrouwd. Ze waren uit eten in Eastvale.’

‘Had je geen zin om met hen mee te gaan?’

‘Nee. Kijk... het was natuurlijk wel hun trouwdag, hè? Iets van hen samen.’ Ze trok haar neus op. ‘Ik moet trouwens ook niets hebben van chique restaurants. En ik lust ook geen Italiaans eten. Bovendien was het heus geen *Home Alone* of zo. Ik ben bijna zestien. Ik had er zelf voor gekozen. Ik blijf liever thuis om te lezen. Ik vind het niet erg om alleen te zijn.’

Misschien hadden ze haar niet meegevraagd, dacht Banks. ‘Vertel verder,’ zei hij. ‘Wat deed je nadat je het licht op het erf had aangedaan?’

‘Toen ik niets zag, heb ik het eigenlijk weer van me afgezet. Dat wil zeggen: totdat ik weer iets hoorde, een steen die tegen de muur kwam of zoiets. Ik was het inmiddels goed zat dat ik steeds werd gestoord, dus besloot ik naar buiten te gaan om te kijken wat er aan de hand was.’

‘Je was nog steeds niet bang?’

‘Tegen die tijd misschien wel een beetje. Niet echt bang. Ik dacht nog steeds dat het waarschijnlijk een dier was, een vos bijvoorbeeld. Die komen hier wel vaker.’

‘Wat gebeurde er toen?’

‘Ik deed de voordeur open en toen ik naar buiten liep, greep iemand me beet; hij sleurde me terug naar binnen en bond me vast op de stoel. Toen propten

ze een lap in mijn mond en deden ze er tape overheen. Ik kon bijna niet slikken. De lap was droog en smaakte naar zout en olie.'

Banks zag dat haar knokkels om de mok wit waren geworden. Hij was bang dat ze hem kapot zou knijpen. 'Hoeveel mensen waren het, Alison?' vroeg hij.

'Twee.'

'Kun je iets over hen vertellen?'

Ze schudde haar hoofd. 'Ze waren allebei helemaal in het zwart gekleed, maar een van hen droeg witte sportschoenen. De ander had een soort suède instappers aan. Bruine, geloof ik.'

'Heb je hun gezicht gezien?'

Alison haakte haar voet achter de stang die als voetensteun diende. 'Nee, ze hadden bivakmutsen op, zwarte. Alleen waren het niet van die mutsen die je koopt om warm te blijven. Ze waren van katoen of een andere dunne stof. Er zaten kleine gleuven in voor de ogen en ook vlak onder de neus, zodat ze adem konden halen.'

Banks zag dat ze nog bleker was geworden. 'Gaat het echt wel, Alison?' vroeg hij. 'Wil je misschien stoppen en even uitrusten?'

Alison schudde haar hoofd. Ze klemde haar kaken stevig op elkaar. 'Nee. Het gaat wel. Laat me maar even...' Ze nam een slokje thee en leek zich een beetje te ontspannen.

'Hoe groot waren ze?' vroeg Banks.

'Eentje was ongeveer net zo lang als u.' Ze keek naar Banks, die met zijn 1 meter 73 eigenlijk aan de kleine kant was voor een politieagent, in feite maar net iets langer dan de vereiste minimumlengte. 'Hij was wel dikker dan u. Nou ja, niet echt dik, maar niet zo, u weet wel, pezig... zoals u. De andere was een paar centimeter langer, 1 meter 80 misschien, en heel mager.'

'Het gaat echt uitstekend, Alison,' zei Banks. 'Kun je je verder nog iets over hen herinneren?'

'Nee. Meer weet ik niet.'

'Hebben ze misschien iets gezegd?'

'Toen de kleinste van de twee me terug naar binnen sleurde, zei hij: "Als je je mond houdt en doet wat je wordt gezegd, zullen we je niets aandoen."'

'Is je iets opgevallen aan zijn accent?'

'Niet echt. Hij klonk heel gewoon. Niet buitenlands of zo, bedoel ik.'

'Hier uit de omgeving?'

'Uit Yorkshire, ja. Niet uit de Dales. Misschien Leeds of daar ergens uit de buurt. Ze klinken daar anders, u weet wel, stadser of zo.'

'Mooi. Je doet het echt prima. Wat gebeurde er toen?'

'Ze bonden me met een stuk touw vast aan de stoel en gingen toen een

beetje televisie zitten kijken. Eerst het journaal en daarna een of andere vreselijke Amerikaanse film over een psychopaat die vrouwen in mootjes hakte. Dat vonden ze blijkbaar erg leuk. Een van hen lachte steeds wanneer er weer een vrouw werd vermoord, alsof dat heel grappig was.'

'Je hebt hen dus horen lachen?'

'Alleen die ene, de langste. De andere zei tegen hem dat hij zijn mond moest houden. Het klonk alsof hij de leiding had.'

'De kleinste?'

'Ja.'

'Was dat het enige wat hij zei: "Hou je mond?"'

'Ja.'

'Is je iets bijzonders opgevallen aan de lach van de langste?'

'Ik... ik geloof niet... Dat weet ik niet meer.' Alison veegde met de mouw van haar sweatshirt een traan uit haar oog. 'Het was gewoon een lachje.'

'Dat geeft niet. Maak je geen zorgen. Hebben ze je verder nog iets aangedaan?'

Alison werd rood en tuurde in haar halflege mok. 'Toen ik was vastgebonden, kwam de kleinste naar me toe en legde een hand op mijn borst. Maar de andere zorgde ervoor dat hij ermee ophield. Dat was de enige keer dat hij iets zei.'

'Hoe dan? Wat zei hij precies?'

'Hij zei alleen maar dat hij dat niet moest doen, dat dát niet de afspraak was.'

'Zei hij dat letterlijk zo, Alison? "Dat dát niet de afspraak was?"'

'Ja. Ik geloof van wel. Kijk, ik weet het niet honderd procent zeker, maar het was wel zo iets. De kleinste man vond het volgens mij niet leuk dat de andere zei wat hij moest doen, maar hij liet me daarna wel met rust.'

'Heb je gezien of ze een wapen bij zich hadden?' vroeg Banks.

'Ja. Zo'n geweer met twee lopen dat boeren vaak hebben. Een jachtgeweer.'

'Wie van hen tweeën had dat bij zich?'

'De kleinste man, die ene die ook de leiding had.'

'Heb je rond dat tijdstip een auto gehoord?'

'Nee. Pas toen mama en papa thuiskwamen. Nou ja, ik heb wel een paar keer een auto op de weg horen rijden, u weet wel, de weg die door Relton gaat en dwars over de heide naar de volgende Dale doorloopt. Op onze oprit heb ik verder niemand horen komen of gaan.'

'Wat gebeurde er toen je ouders thuiskwamen?'

Alison zweeg en liet de thee over de bodem van haar mok draaien alsof ze probeerde haar eigen toekomst te lezen. 'Het zal een uur of halftwaalf of nog later zijn geweest. De mannen stonden achter de deur te wachten, de langste greep mijn moeder vast en de andere richtte zijn geweer op mijn vaders nek.'

Ik wilde nog schreeuwen om hen te waarschuwen, maar die lap in mijn mond... Ik kon gewoon geen geluid maken...' Ze wreef weer met haar mouw over haar ogen en haalde haar neus op. Banks gebaarde naar agent Weaver, die op de vensterbank een doos met papieren zakdoekjes zag staan en deze naar hen toe bracht.

'Dank u wel,' zei Alison. 'Het spijt me.'

'Je hoeft dit niet nu te doen als je dat niet wilt,' zei Banks. 'Het kan morgen ook.'

'Nee. Ik ben nu toch al begonnen. Ik wil het graag. Er is trouwens verder niet zoveel te vertellen. Ze bonden mijn moeder ook vast, net als mij, en zetten ons recht tegenover elkaar neer. Daarna gingen ze met mijn vader naar buiten. Toen hoorden we de knal.'

'Hoeveel tijd zat er tussen het moment dat ze naar buiten gingen en het schot?'

Alison schudde dromerig haar hoofd. Ze hield de mok tegen haar keel. De mouwen van haar sweatshirt waren omlaaggezakt en Banks zag rauwe, rode strepen op de plek waar het touw in haar vlees had gesneden. 'Dat weet ik niet. Het leek heel erg lang. Ik herinner me alleen nog dat mama en ik elkaar maar aan zaten te kijken en geen flauw idee hadden wat er gebeurde. Ik herinner me ook nog dat ik ergens een nachtvogel hoorde roepen. Geen wulp. Ik weet niet wat voor een het wel was. Het leek wel een eeuwigheid, alsof de tijd zich eindeloos uitstreckte, en mama en ik zaten elkaar maar aan te kijken zonder te weten wat er allemaal gebeurde en we werden steeds bang. Toen hoorden we de dreun en... en het was net of er iets knapte en ik zag in mijn moeders ogen iets doodgaan, en het was zo ontzettend, zo...'

Alison liet de mok vallen, hij raakte de hoek van de tafel en viel zonder te breken op de vloer. Het gesnik leek van heel diep binnen in haar te komen, en toen begon ze te beven en te jammeren.

Banks liep naar haar toe en sloeg zijn armen om haar heen. Ze klemde zich aan hem vast alsof haar leven ervan afhing en snikte tegen zijn borst.

'Dit is zo te zien zijn kantoor,' zei Banks, nadat Gristhorpe het licht in de laatste kamer op de bovenverdieping had aangedaan.

Twee grote bureaus waren in een rechte hoek tegen elkaar geschoven. Op een ervan stonden een computer en laserprinter, en op een tafeltje ernaast een faxapparaat met aan de voorkant een mandje om de afgesneden vellen papier in op te vangen. Tegen de muur achter de computertafel stond een buffetkast. Alle vakken stonden vol met dozen met diskettes en softwarehandleidingen, voornamelijk over tekstverwerking, spreadsheets en boekhoudkundige programma's, en een paar over de standaardgebruiksmogelijkheden.

Het andere bureau stond voor het raam dat uitkeek op het erf. Daar waren de leden van de technische recherche nog altijd druk aan het werk: ze namen monsters van zo'n beetje alles wat er te vinden was, maten afstanden op, probeerden een afdruk te maken van voetafdrukken en zeefden aarde. In de schuur hadden hun felle zoeklampen Darby's zwerfende lichtstraal vervangen. Aan dit bureau had Rothwell alle met de hand geschreven correspondentie en telefoontjes afgehandeld, vermoedde Banks. Er lag een onderlegger op die er gloednieuw uitzag – geen handige doorgedrukte geschreven aanwijzingen – omringd door een jampot met pennen en potloden, een blanco schrijfblok, zo'n elektrische rekenmachine die gedrukte strookjes van alle berekeningen produceert en een bureauagenda die opengeslagen lag op 12 mei, de dag van de moord.

De enige aantekeningen die daarin stonden vermeld, waren 'dokter Hunter' op de regel bij 10.00 uur en 'Tafeltje reserveren bij Mario, 20.30 uur'. Daaronder stond in hoofdletters over de hele middag 'BLOEMEN?' gepend. Banks had in de woonkamer een vaas met verse bloemen zien staan. Een cadeautje voor hun trouwdag? Triest wanneer zo'n ontroerend gebaar de gever overleeft. Hij moest weer aan Sandra denken en wilde plotseling dat hij bij haar was, dat hij de afstand kon overbruggen die tussen hen was ontstaan, haar kon vasthouden en haar warmte voelen. Hij rilde.

'Alles oké, Alan?' vroeg Gristhorpe.

'Ja, hoor. Ik had alleen even het gevoel dat er iemand over mijn graf liep.'

'Moet je dat eens zien.' Gristhorpe wees naar de twee metalen dossierkasten en de zware planken die de enige lange, ononderbroken muur van de kamer in beslag namen. 'Zo te zien zakelijke rapporten. Die zal iemand allemaal moeten doorspitten.' Hij wierp een blik op de computer en vertrok zijn gezicht. 'Daar zullen we Phil morgen maar naar laten kijken,' zei hij. 'Ik kan dat verrekte ding zelf waarschijnlijk niet eens aanzetten zonder het meteen op te blazen.'

Banks grinnikte. Hij was bekend met Gristhorpes ouderwetse weerzin tegen computers. Zelf vond hij het best leuke apparaten. Hij had hooguit een paar basisbeginselen onder de knie en het leek wel alsof hij nooit iets goed deed, maar Phil Richmond, of 'Phil de hacker,' zoals hij op het bureau bekendstond, zou toch in staat moeten zijn hun het een en ander over Rothwells systeem te vertellen.

Omdat ze verder niets in het kantoor zagen wat hun onmiddellijke aandacht vereiste, keerden ze terug naar de achterkant van het huis, die op het noorden lag, en ze bleven in de achtertuin staan waar de zoom van hun broekspijpen vochtig werd van de dauw. Het was inmiddels vijf uur geweest en het liep tegen zonsopgang. In het oosten kwam een bleke zon op achter de dunne

wolken sluier die in de afgelopen paar uur was ontstaan. Bij de horizon kleurde het lichtpaars, maar de rest van de hemel was getooid met een lichtgrijze waas die het landschap de aanblik gaf van een aquarel. Enkele vogels zongen hun lied en verder werd de stilte af en toe onderbroken door het geluid van een boerenvoertuig dat werd gestart. De lucht rook vochtig en fris.

Ze bevonden zich in een heuse tuin, niet op een bestraat achterplatje. Iemand – Rothwell? Zijn vrouw? – had rijen groenten geplant – bonen, kool, sla, allemaal keurig netjes aangegeven – en een kruidenperkje en een bed met aardbeien aangelegd. Achter het stapelmuurtje aan het uiteinde van de tuin daalde het terrein steil af naar een beekje dat over de heuvel omlaag stroomde tot het bij Fortford uitmondde in de rivier de Swain.

Het dorpje Fortford, dat ongeveer anderhalve kilometer lager op de helling lag, werd net wakker. Achter de opgegraven fundering van het Romeinse fort op het heuveltje in het oosten, doken de cottages met hun flagstone daken op die op een kluitje rond het dorpsplein en de vierkante kerktoren stonden opgesteld. Uit de schoorsteen van enkele huisjes, waarin boerenknechten en winkeliers zich voorbereidden op de dag die ging komen, kringelde al rook naar boven. Plattelandsbewoners stonden vroeg op.

De wit geverfde voorgevel van de zestiende-eeuwse herberg de Rose and Crown gloeide roze in het vroege licht. Ook daar zou zo meteen iemand in de keuken staan om bacon en eieren te bakken voor de betalende gasten: vooral wandelaars die graag vroeg op pad gingen. Bij de gedachte aan eten begon zijn maag te knorren. Hij kende Ian Falkland, de eigenaar van de Rose and Crown, en bedacht dat het misschien geen slecht idee was om eens met hem over Keith Rothwell te gaan praten. Hoewel hij net als Banks een geëxpatrieerde Londenaar was, kende Ian de meeste bewoners van de Dales en door de aard van zijn werk pikte hij heel wat roddels op.

Banks keek ten slotte weer naar Gristhorpe en verbrak de stilte. ‘Ze waren wel goed van alles op de hoogte, hè?’ merkte hij op. ‘Ik neem aan dat het geen toeval was dat het meisje alleen thuis was.’

‘Jij denkt volgens mij hetzelfde als ik, Alan,’ zei Gristhorpe. ‘Een executie. Een huurmoord. Hoe je het ook precies wilt noemen.’

Banks knikte. ‘Dat is voorlopig de enige optie die ik kan bedenken. Alles wijst erop. De manier waarop ze zijn binnengekomen en hebben gewacht, de positie van het lichaam, de kalmte, de professionaliteit die uit alles blijkt. Zelfs de opmerking van een van hen dat het meisje lastigvallen niet volgens de afspraak was. Alles was van tevoren gepland. Ja, ik denk inderdaad dat het een executie was. Het was zeker geen roofoverval en willekeurige moord. Voor zover we hebben kunnen vaststellen, hebben ze het huis verder niet doorzocht. Alles lijkt onaangeroerd. Als het een roofoverval was geweest, hadden ze hem niet

hoeven doden en al helemaal niet op die manier. De vraag is alleen: waarom? Waarom zou iemand een accountant willen ombrengen?’

‘Hmm,’ zei Gristhorpe. ‘Een ontevreden cliënt misschien? Iemand die door hem bij de fiscus was aangegeven?’ Ergens vlak bij hen merkte een kievit hun aanwezigheid in de nabijheid van zijn nest op en begon schrill te fluiten om hen te verjagen. ‘Een van de dingen die we moeten zien te achterhalen is hoe eerlijk die meneer Rothwell als accountant was,’ vervolgde Gristhorpe. ‘Laten we alsjeblieft niet meteen te veel speculeren, Alan. Om te beginnen weten we nog niet of er iets is verdwenen. Straks blijkt nog dat Rothwell een miljoen aan goudstaven in zijn garage had verborgen. Je hebt trouwens wel gelijk wat betreft die invalshoek van een executie. Dat houdt dus in dat we wellicht te maken hebben met iets heel omvangrijks, iets wat belangrijk genoeg is om iemand voor te laten vermoorden.’

‘Hoofdinspecteur?’

Precies op dat moment kwam een van de technisch rechercheurs via de achterdeur de tuin in gelopen.

Gristhorpe draaide zich om. ‘Wat is er?’

‘We hebben iets gevonden. In de garage. Ik denk dat jullie beter even kunnen meekomen om zelf te kijken.’

Ze volgden de man naar de helder verlichte garage. Rothwells lichaam was gelukkig al naar het mortuarium gebracht waar dokter Glendenning, de gerechtelijke patholoog-anatoom, zo snel mogelijk aan de slag zou gaan. Bij de schuurdeur stonden twee leden van de technische recherche. Een van hen hield iets vast met een pincet en de ander bekeek het aandachtig van heel dichtbij.

‘Wat is het?’ vroeg Banks.

‘De prop, inspecteur. Van het jachtgeweer,’ zei de technisch rechercheur met de pincet. ‘Kijk, je kunt patronen natuurlijk kant-en-klaar kopen, maar je kunt de hulzen ook zelf hervullen. Heel veel boeren en hobbyshutters doen dat. Dat bespaart geld.’

‘En dat is dus wat deze schutter heeft gedaan?’ vroeg Banks.

‘Daar heeft het wel veel van weg, ja.’

‘Puur om geld te besparen? Typisch iemand uit Yorkshire. Die zijn net zo gierig als de Schotten.’

‘Niet zo bijdehand, hè, akelige zuiderling,’ zei Gristhorpe. Hij keek weer naar de technisch rechercheur. ‘Ga verder, jongeman.’

‘Nou, kijk, hoofdinspecteur, ik weet niet of u iets van jachtgeweren afweet, maar er gaan dus hagelpatronen in, geen kogels.’

Dat wist Banks zelf ook nog wel en hij vermoedde dat Gristhorpe, die uit een

boerenfamilie uit de Dales stamde, veel meer wist. Ze vonden het echter meestal het beste om de technische recherche een beetje te laten pronken met hun kennis.

‘Ga verder,’ zei Gristhorpe.

De agent had geen verdere aansporing nodig: ‘Een hagelpatroon bestaat uit een slaghoedje, een kruitlading en hagelkorrels. Er komt geen kogel aan te pas en er zitten geen groeven in de geweerloop, dus er blijven geen kenmerkende sporen achter die zijn terug te leiden tot het wapen. Afgezien van de huls natuurlijk, want die draagt wel de afdruk van de slagpin. Alleen hebben we geen huls. Wat we wel hebben, is dit.’ Hij hield de prop omhoog. ‘Kant-en-klaar verkochte propen zijn meestal van papier of plastic en soms kun je aan de hand daarvan de fabrikant van de huls achterhalen. Deze is echter niet kant-en-klaar gekocht.’

‘Wat is het eigenlijk precies?’ vroeg Banks en hij stak nieuwsgierig een hand uit.

De technisch rechercheur gaf hem de pincet aan en zei: ‘Dat weten we nog niet zeker, maar het lijkt me iets uit een tijdschrift. Gelukkig is de binnenkant niet al te erg verbrand, alleen wat schroeiplekken aan de randen. De prop is stevig in elkaar gedraaid, maar we zullen hem in het lab losmaken en gladstrijken, misschien kunnen we jullie dan de naam, datum en bladzijde doorgeven.’

‘En dan hoeven wij zeker alleen nog maar de lijst met abonnees na te gaan,’ zei Banks, ‘die ons dan regelrecht naar de moordenaar zou moeten voeren. Droom maar lekker verder.’

De rechercheur lachte. ‘We kunnen nu eenmaal geen wonderen verrichten, inspecteur.’

‘Heeft iemand een vergrootglas bij zich?’ vroeg Banks aan de aanwezigen. ‘En bespaar me de grapjes over Sherlock Holmes.’

Een van de technisch rechercheurs overhandigde hem een vergrootglas, zo’n rechthoekig geval dat je gratis bij de tweedelige editie met piepkleine lettertjes van de *Oxford English Dictionary* kreeg. Banks hield de prop omhoog en bekeek hem aandachtig door het vergrootglas.

Wat hij zag, was een ruwe prop verfrommeld papier die hooguit een centimeter of twee breed was. Aanvankelijk kon hij, afgezien van de zwart geblakerde rand van de papieren prop, niets specifiek onderscheiden, maar het zag er wel degelijk naar uit dat hij uit een of ander tijdschrift afkomstig was. Banks keek nog eens goed, draaide de prop een paar keer om, hield hem eerst wat dichterbij en vervolgens iets verder bij zich vandaan, totdat de losse vlekken uiteindelijk samensmolten tot iets herkenbaars. ‘Allemachtig,’ mompelde hij en hij liet zijn arm langzaam naast zijn lichaam zakken.

‘Wat is er, Alan?’ vroeg Gristhorpe.

Banks reikte hem het vergrootglas aan. ‘Kijkt u zelf maar,’ zei hij. ‘Anders gelooft u het toch niet.’

Hij deed een stapje naar achteren en sloeg Gristhorpe gade terwijl deze de prop bestudeerde, in de wetenschap dat het slechts een kwestie van seconden was tot hij net als Banks een stuk van een roze tong zou herkennen die een paar druppels zaad van de top van een stijve penis likte.